

Iz pera knjižničarke Angie – PRIČE UZ KAVU ILI ČAJ!

svibanj 2021.

Dragi moji ljubitelji KNJIGE i lijepoga štiva!

Za one koji ne znaju, svaki mjesec na našoj web stranici pod KNJIŽNICA nalazi se rubrika „Iz pera knjižničarke Angie“, u kojoj vam donosim neke aktualnosti vezane za knjigu, čitanje i knjižnicu, kao i kulturna događanja toga mjeseca.

Ako ne zaboravite, zavirite u tu rubriku svaki mjesec. Ovaj mjesec, mjesec svibanj donosim vam neke novitete i posebne preporuke za čitanje. Uživajte!

*Evo nas u mjesecu **SVIBNJU**, a evo i mene!*

*Etimologija riječi **svibanj** – u hrvatskom jeziku svibanj je dobio ime po biljci **svib(a)** (cornus sanguinea). Biljka cvate bijelim cvjetovima u tom mjesecu. Stariji nazivi za ovaj mjesec u nekim hrvatskim krajevima bili su: filipovčak (po blagdanu sv. Filipa, apostola 3. svibnja), rožnjak, sviben, a bila je raširena i uporaba naziva „maj.“*

U mnogim jezicima ime je dobio od grčkog (Μαίος), i latinskog (maius). Prvobitno značenje je bilo posvećeno razvoju, u Rimskom kalendaru bio je treći mjesec u godini, u kojem se priroda budila, razvijala i cvjetala.

Taj mjesec meni je najdraži, ne za to što sam se rodila u tom mjesecu, nego je to mjesec, po meni, za svakoga čovjeka. Mjesec u kojemu nije jako toplo, a ima sunca, mjesec u kojemu dozrijevaju prve jagode, mjesec koji ima i puno kiše pa priroda „divlja“ od ljepote, mjesec koji nagovještava toplije dane i ljeto, mjesec koji konačno kaže zimi „zbogom“.., i tako, mogla bih nabrajati. Možda se i ne slažete sa mnom pa predložite svoj mjesec godine i obrazložite svima nama.

Fotografija svibanjskog vrta: M.K. svibanj 2021.

U SVIBNJU OBILJEŽAVAMO (evo nekih značajnijih datuma)

- 1.5. Međunarodni praznik rada
- 3.5. Svjetski dan slobode medija
- 8.5. Međunarodni dan Crvenog križa
- 9.5. Dan Europe i Majčin dan
- 22.5. Međunarodni dan biološke raznolikosti
- 26.5. Međunarodni dan sporta
- 30.5. Dan državnosti
- 31.5. Svjetski dan nepušenja

O nekima i ponešto više.....

PRAZNIK RADA , RADNIKA I PRAVA NA RAD

Cijelo 19. stoljeće bilo je obilježeno bezdušnim iskorištavanjem radnika. Niske nadnice i višesatni dnevni rad, od 12, čak i 18 sati za odrasle pa i djecu, iscrpljivao je ljude koji su u svim zemljama razvijenog kapitalizma štrajkovima zahtijevali dostojnije uvjete rada i života. Štrajkaški pokreti doživjeli su najveći zamah u SAD-u.

Dana 1. svibnja 1886. godine u Chicagu je prosvjedovalo oko 40.000 radnika ističući zahtjeve simbolizirane u 3 osmice: 8 sati rada, 8 sati odmora i 8 sati kulturnog obrazovanja. Policija je intervenirala oružjem i ubila šest, a ranila oko 50 radnika. Mnogo je prosvjednika uhićeno, a vođe štrajka izvedeni su pred sud. Petero ih je osuđeno na smrt, a trojica na dugogodišnju robiju.

Narodne novine, 1. svibnja 1890. pišu:

„U spomen na krvoproliće u Chicagu, na 1. kongresu Druge internacionale 1889. godine odlučeno je da će se 1. svibnja svake godine održavati radničke prosvjede.“

Već od sljedeće 1890. godine taj datum postaje **međunarodnim danom opće solidarnosti radništva**. I u Hrvatskoj praznik rada počeo se slaviti 1890. godine. Hrvatski radnici istaknuli su zahtjeve u znaku tri osmice. Zagrebački su radnici kao uvod u proslavu te godine održali niz štrajkova i skupova. U zgradi Hrvatskoga doma, kako su pisale Narodne novine, govornici su na velikoj radničkoj skupštini pred 1000 radnika naglašavali: "Mi smo za rad, ali hoćemo živjeti kao ljudi.

Vremenom su i proslave praznika rada pretvorene u velebne državne priredbe i mimohode kojima je svijetu trebalo pokazati kako radnička klasa daje punu potporu državno-partijskim birokratiziranim strukturama. Težnje za promjenom i boljim socijalnim statusom suzbijane su državnom prisilom pa čak i tenkovima. Potpunu degradaciju praznik rada doživio je uključenjem vojnih parada u proslave čime se i u toj prigodi izražavala moć socijalističke države dok su radničke povorke služile kao dekoracija režimu. **Unatoč svemu, 1. svibnja ostaje i danas svijetla tradicija međunarodnog radništva.**

DAN EUROPE

Danom Europe koji se održava 9. svibnja svake godine slavi se mir i jedinstvo u Europi. Datum označava godišnjicu povijesne "Schumanove deklaracije". Tijekom govora u Parizu 1950. Robert Schuman, tadašnji francuski ministar vanjskih poslova, iznio je svoju ideju o novom obliku političke suradnje u Europi kojom bi rat među Europskim državama postao nezamisliv.

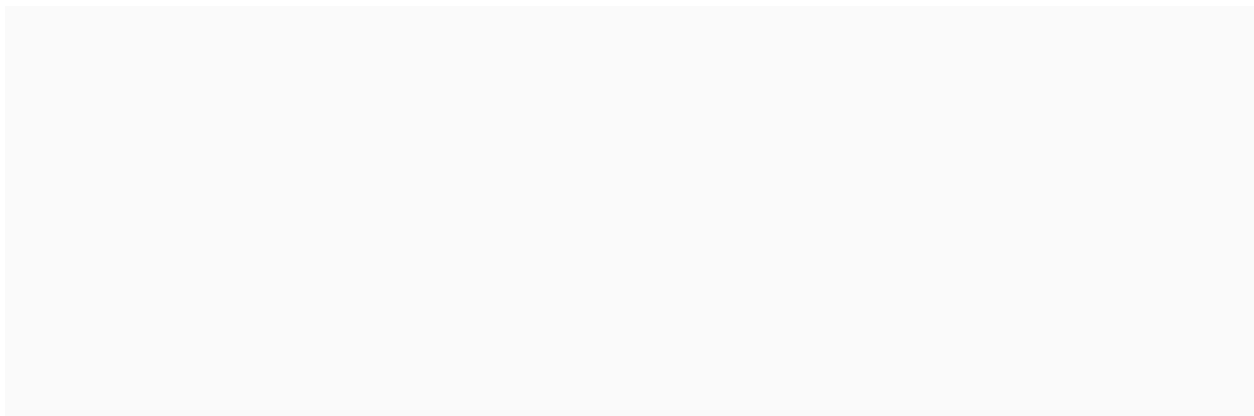
Njegova vizija bila je osnovati europsku instituciju koja bi objedinila proizvodnju ugljena i čelika i upravljala njome. Ugovor o osnivanju takvog tijela potpisan je nešto manje od godinu dana kasnije. Schumanov prijedlog smatra se začetkom današnje Europske unije.

Uključite se u Dan Europe

Povodom proslave Dana Europe institucije EU-a otvaraju svoja vrata za javnost početkom svibnja u Bruxellesu i Strasbourgu. Lokalni uredi EU-a u Europi i diljem svijeta organiziraju niz aktivnosti i događanja za sve dobne skupine.

Svake godine tisuće ljudi posjećuju institucije EU-a, sudjeluju u raspravama, prisustvuju koncertima i drugim događanjima kako bi obilježili taj dan i podizali svijest o EU-u.

Od početka krize uzrokovane COVID-om 19, EU poziva građane iz cijele Europe i svijeta da otkriju Europu na siguran i uglavnom virtualan način. Održavaju se fizički ili hibridni događaji i posjeti tamo gdje to omogućuju sanitarni uvjeti.

MEĐUNARODNI DAN SPORTA

Međunarodni dan sporta obilježava se posljednje srijede u mjesecu svibnju s ciljem poticanja djece i odraslih na bavljenje sportom i rekreacijom.

Dobrom voljom i pozitivom ljudi diljem svijeta uključuju se u različite aktivnosti kao što su vježbanje, sportovi ili pak zdravi način života i prakticiranje zdravih životnih navika. Organiziraju se i održavaju različita natjecanja i programi koji privlače pozornost mnogih pa čak i onih koji ne sudjeluju.

Na poseban način Dan sporta obilježava se u školama dodatnim tjelesnim aktivnostima, satima tjelesne i zdravstvene kulture ili se pak u vrtićima izdvaja vrijeme za kakve šetnje, igre i drugo primjereno njihovom uzrastu. Sport utječe na pravilan rast i razvoj djece, uči ih toleranciji i osnaživanju odnosa s drugima. Kroz sport se učimo biti odgovorni i poštovati jedni druge.

Obilježavanje ovog velikog sportskog dana prilika je za bavljenje sportom i sportsku rekreaciju kojom se kod građana diljem svijeta želi potaknuti pozitivni stav prema tjelesnom vježbanju, aktivnom i zdravom načinu života.

DAN DRŽAVNOSTI

Dan državnosti u Republici Hrvatskoj je blagdan koji se obilježava **30. svibnja**, u spomen na konstituiranje prvoga demokratski izabranog višestranačkog Sabora 30. svibnja 1990. i na povijesnu ulogu Hrvatskoga sabora u očuvanju hrvatske državnosti tijekom mnogih stoljeća.

Izmjenama iz 2001. godine blagdan Dan hrvatske državnosti 30. svibnja, koji se obilježavao od 1990., zamijenjen je datumom 25. lipnja, dok je 30. svibnja je postao spomendanom – Dan Hrvatskog sabora. Istim izmjenama spomendan Dan Hrvatskog sabora 8. listopada proglašen je blagdanom Dana neovisnosti.

Postojanje spomendana Dana Sabora 30. svibnja, blagdana Dana državnosti 25. lipnja i blagdana Dana neovisnosti 8. listopada djelovalo je zbunjujuće na mnoge hrvatske građane. To je riješeno u listopadu 2019., kada je Dan državnosti vraćen na 30. svibnja (blagdan), 25. lipnja je postao Dan neovisnosti (spomendan), a 8. listopada Dan Hrvatskog sabora (spomendan).

Taj svibanjski dan, koji se do 2001. slavio kao blagdan hrvatske državnosti, počeo je povratkom stare tradicije. Uoči prvog zasjedanja Sabora brojni zastupnici i uglednici na čelu s Franjom Tuđmanom prisustvovali su svečanoj misi u zagrebačkoj prvostolnoj crkvi. Kardinal Franjo Kuharić u svojoj je propovijedi ocijenio pobjedu demokracije prekretnicom u narodnom životu i izrazio uvjerenje da će se u budućnosti ostvarivati duhovni, moralni, kulturni i ekonomski napredak hrvatskog naroda u skladu s njegovim neotuđivim suverenitetom, a za dobro i sigurnost svih građana kojima je Hrvatska lijepa domovina.^[4]

Prva sjednica demokratski izabranoga Hrvatskog sabora, 30. svibnja 1990.

U svečarskom tonu održano je i prvo zasjedanje demokratski izabranog Sabora. Izabrani zastupnici tada su na konstituiranju novoga Sabora Socijalističke Republike Hrvatske, kojem su nazočili i brojni gosti iz domovinske i iseljene Hrvatske i predstavnici vjerskih zajednica.

Poslije zasjedanja Sabora na središnjem zagrebačkom trgu, tada još Trgu Republike, održana je veličanstvena narodna proslava na kojoj su građani burno pozdravili upravo izabrano državno Vrhovništvo. Na simboličkoj razini 30. svibnja 1990. inauguriran je kao "rođenje nove Hrvatske".

KNJIŽEVNE PREPORUKE

"Knjiga je oružje, uzmi je u ruke!" (Bertolt Brecht)

1. Ovo su preporuke knjiga koje svakako trebate pročitati

(žene sui li autorice ili glavne unakinje)

Slavenka Drakulić: Mileva Einstein, teorija tuge

Elena Ferrante: Genijalna prijateljica

Cathy Marie Buchanan: Djevojke sa slika

Margaret Atwood: Sluškinjina priča

Rosemary Sullivan: Staljinova kći

Ivana Šojat-Kučić: Unterstadt

Markus Zusak: Kradljivica knjiga

Chigozie Obioma: Ribari

Marlo Morgan: Tihi zov Australije

Amos Oz: Iznenada u dubini šume

Fredrik Backman: Čovjek zvan Ove

William Landay: Braneći Jacoba

Magda Szabó: Vrata

Fredrik Backman: Čovjek zvan Ove

2. Preporuka za čitanja – književni klasici koji u svako vrijeme mogu odgajati mlade

<https://www.glas-koncila.hr/>

3. Što Zagrepčani čitaju?

<http://www.booksa.hr/vijesti/sve/nesbo-nesbo-nesbo>

4. Još nešto posebno za čitanje od nagrađivanih knjiga

Goran Gatalica: "*Kozmolom*" (7 književnih nagrada **2017.**)

Slobodan Šnajder: "*Doba mjedi*" (5 književnih nagrada **2016.**)

Denis Peričić (10 književnih nagrada **2015.**)

Julijana Matanović: "*Na početku i na kraju bijaše kava*" (4 književne nagrade **2014.**)

Zoran Ferić: "*Kalendar Maja*" (roman godine **2012.** u Hrvatskoj najnagrađivanija knjiga godine) [Zoran Ferić, Reakcije na lektiru](#)

Jo Nesbo: "*Šišmiš*" (najprodavaniji prijevod **2012.** u Hrvatskoj - prvo izdanje rasprodano u tri tjedna)

Ludwig Bauer: "*Zavičaj, zaborav*" (najbolji roman **2011.**)

Ivana Šojat-Kučić: "*Unterstadt*" (4 književne nagrade **2010.**)

5. Knjige 21. stoljeća koje obvezno morate pročitati

<https://www.tportal.hr/kultura/clanak/knjige-21-stoljeca-koje-obavezno-morate-procitati-20130506>

KULTURNA DOGAĐANJA U ZAGREBU - u mjesecu svibnju

<https://www.infozagreb.hr/dogadanja#ne-propustite>

KAZALIŠNE PREDSTAVE

XIV. Gumbekovi dani - međunarodni festival kabareta

<https://www.infozagreb.hr/dogadanja/kazalisne-predstave/xiv-gumbekovi-dani>

<https://www.infozagreb.hr/dogadanja#kazalisne-predstave>

KONCERTI I DOGAĐANJA

<https://www.infozagreb.hr/dogadanja#koncerti-i-glazbena-dogadanja>

IZLOŽBE

<https://www.infozagreb.hr/dogadanja#izlozbe>

ČITAJTE VIJESTI iz pera knjižničarke svaki mjesec pod KNJIŽNICA na našem webu!